

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Sticht. v. Prot. Christ. B.o. Amersfoort

Onderzoek bestuur

Datum vaststelling: 23 april 2026

Samenvatting

De Inspectie van het Onderwijs heeft in februari 2026 een bestuursonderzoek uitgevoerd bij Stichting voor Protestants Christelijk Basisonderwijs Amersfoort (hierna PCBO Amersfoort) en de onder dit bestuur vallende scholen.

We hebben bij PCBO Amersfoort onderzocht of de sturing door het bestuur op de kwaliteit van het onderwijs op de scholen op orde is en of er sprake is van deugdelijk financieel beheer (zie Onderzoekskader 2021).

Eindoordeel

We beoordelen de kwaliteit van de besturing, kwaliteitszorg en ambitie van PCBO Amersfoort als Voldoende. De standaard Uitvoering en kwaliteitscultuur waarderen we als Goed. De standaard Visie, Ambitie, Doelen en de standaard Evaluatie, Dialoog en verantwoording is Voldoende. Er is sprake van deugdelijk financieel beheer.

Context

PCBO Amersfoort is een stichting voor primair onderwijs in Amersfoort. Onder de stichting vallen 11 reguliere basisscholen en één school voor speciaal basisonderwijs. Het college van bestuur bestaat uit twee leden. Sinds 2024 werkt het bestuur met een Kwaliteitsteam Onderwijs (KTO). Hierin zitten zowel directeurs als kwaliteitscoördinatoren, die de taak hebben om de onderwijskwaliteit te monitoren en om de verbetering van het onderwijs te ondersteunen. Het intern toezicht is belegd bij een raad van toezicht die bestaat uit vijf leden. Zij werken met twee commissies, te weten een auditcommissie en een werkgeverscommissie. Het vijfde lid heeft onderwijs in de portefeuille.

Wat gaat goed?

Het bestuur heeft goed zicht op de kwaliteit van de scholen en bewaakt en bevordert de kwaliteit van het onderwijs. Dit heeft het bestuur vastgelegd in een goed functionerend systeem van kwaliteitszorg. Het bestuur faciliteert en ondersteunt scholen om doelen en ambities te behalen. Wanneer het nodig is grijpt het bestuur tijdig in. In de gesprekken komt een consistent beeld naar voren over de ambities en werkwijze van het bestuur.

Bestuur:

Stichting voor Protestants Christelijk Basisonderwijs Amersfoort

Bestuursnummer:

30010

Aantal scholen/opleidingen onder het bestuur:

12

Lijst met scholen/opleidingen waarbij we verificatie-activiteiten hebben uitgevoerd:

11AT De Windroos
08TE PWA Beekenstein
14RD SBO Koningin Wilhelminaschool
13DW De Berkenschool

Het bestuur heeft een integere, transparante en op leren gerichte organisatiestructuur en professionele cultuur. De geledingen nemen hun rol serieus en geven hier proactief en constructief kritisch invulling aan. Het bestuur ondersteunt en faciliteert dit en organiseert actief dialoog en tegenspraak.

Het bestuur evalueert eerdere acties en doelen voordat het een nieuw beleid maakt. Op deze wijze is ook een nieuw strategisch beleidsplan opgesteld. Dit plan is in samenspraak met de directeuren ontwikkeld en wordt gedragen door de scholen. De scholen vertalen de strategische doelen in de schoolplannen.

Er is sprake van deugdelijk financieel beheer.

Wat kan beter?

Het bestuur kan bij haar doelen de kwaliteitseisen concreter maken, zodat alle geledingen weten wat het bestuur van hen verwacht.

Ook stimuleren we het bestuur om aanvullende ambities te formuleren als scholen voldoen aan de gestelde ambitie.

Verder stimuleren we het bestuur om diepgaander te analyseren om de evaluaties een verdiepingsslag te geven.

Het bestuur kan het risicobeheersingsproces nog verder formaliseren door meer integraal van alle belangrijke/actuele risico's vastleggingen te maken.

Tot slot kan het bestuur de informatiewaarde van het jaarverslag nog verbeteren door concreter aan te geven waar het precies naar kijkt voor het toezicht op de financiën (waaronder doelmatige besteding van middelen) en welk gesprek erover wordt gevoerd. Daarnaast kan het bestuur duidelijker maken welke resultaten er zijn bereikt met het toezicht.

Wat moet beter?

Het bestuur moet beter sturen op het inrichten en implementeren van het burgerschapsonderwijs op de scholen. Er is op bestuursniveau een beleidsdocument opgesteld dat scholen handvatten en richting biedt, maar een doelgericht, samenhangend en herkenbaar aanbod van burgerschapsonderwijs is nog niet op alle scholen gerealiseerd.

Vervolgtoezicht

We beoordelen de kwaliteit van de besturing, kwaliteitszorg en ambitie van PCBO Amersfoort als Voldoende. Het bestuur valt onder regulier toezicht. Dit betekent dat wij jaarlijks een prestatie- en risicoanalyse uitvoeren bij het bestuur die kan leiden tot een onderzoek. Ook kan het bestuur in aanmerking komen voor een bestuursbezoek.

Wel hebben we een herstelopdracht gegeven. We verwachten dat het bestuur binnen een jaar aan de herstelopdracht voldoet. Als de tekortkomingen niet binnen de aangegeven termijn zijn hersteld kan de inspectie een financiële sanctie opleggen – zie de [de Beleidsregel financiële sancties bij bekostigde onderwijsinstellingen 2022](#).

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het bestuursonderzoek	6
2.	Resultaten bestuursonderzoek	8
	2.1. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie	9
	2.2. Afspraken en vervolgtoezicht	16
3.	Reactie van het bestuur	17

1. Opzet van het bestuursonderzoek

In dit hoofdstuk komen eerst de aanleiding en het doel van het bestuursonderzoek aan de orde. Daarna beschrijven we de inhoud van het onderzoek en de onderzoeksactiviteiten. We sluiten het hoofdstuk af met een leeswijzer.

1.1 Aanleiding

De inspectie heeft in februari 2026 een bestuursonderzoek uitgevoerd bij PCBO Amersfoort en de onder dit bestuur vallende scholen (artikel 11, derde lid, Wet op het Onderwijstoezicht).

In het bestuursonderzoek staan de volgende onderzoeksvragen centraal:

Waarborgt het bestuur met zijn (be)sturing de kwaliteit op de scholen en is er sprake van deugdelijk financieel beheer?

1.2 Inhoud en werkwijze

Het onderzoek richt zich op onderstaande standaarden op het niveau van het bestuur.

Standaard	Onderzocht
Besturing, Kwaliteitszorg en Ambitie	
BKA1. Visie, ambities en doelen	•
BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur	•
BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog	•

Om antwoord te geven op de onderzoeksvragen voeren we verificatie-activiteiten uit op school,- en bestuursniveau. Daarbij kunnen we ook andere belanghebbenden betrekken.

1.3 Onderzoeksactiviteiten

Voorafgaand aan het onderzoek op locatie hebben we de al beschikbare informatie geanalyseerd. Voorbeelden hiervan zijn eventuele signalen en eerder door het bestuur aangeleverde documenten. Het bestuursonderzoek bij PCBO Amersfoort hebben we op maat ingericht en bestaat uit de volgende onderzoeksactiviteiten:

1. Startgesprek met het bestuur
2. Verificatie-activiteiten standaard:
 - Gesprek met de gemeenschappelijke medezeggenschap (GMR);
 - Gesprek met raad van toezicht;
 - Gesprek financiën met bestuurder en financieel adviseur.
3. Verificatie-activiteiten op het niveau van het bestuur
 - Gesprek een afvaardiging van de kwaliteitscoördinatoren;
 - Gesprek kwaliteitsteam onderwijs;
 - Gesprek met een afvaardiging van directeuren;
 - Gesprek met een afvaardiging van de werkgroep inclusief onderwijs.
4. Verificatie-activiteiten schoolniveau:
 - Schoolbezoek De Windroos, KWS Beekenstein, De Berkenschool en SBO Koningin Wilhelmina (gesprek met leerlingen en gesprekken met directie en kwaliteitscoördinator).

In een eindgesprek koppelen we de bevindingen uit het onderzoek terug aan het bestuur.

1.4 Leeswijzer

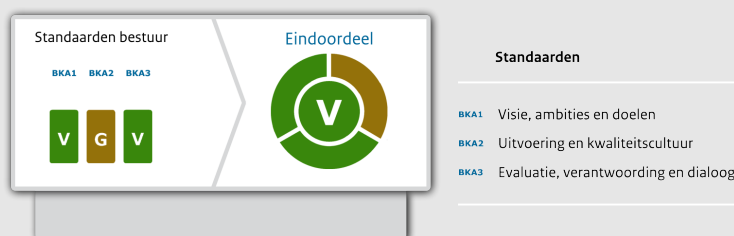
In hoofdstuk 2 staan het eindoordeel op bestuursniveau en de oordelen op de standaarden uit het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. De afspraken over het vervolgtoezicht zijn opgenomen in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 is de beleidsreactie van het bestuur op het onderzoek en de rapportage opgenomen. Hierin staat beschreven op welke wijze het bestuur de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van de onderwijskwaliteit.

2. Resultaten bestuursonderzoek

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het bestuursonderzoek.

Samenvattend oordeel

In onderstaande figuur zijn de resultaten samengevat. Te zien is wat het eindoordeel is op bestuursniveau en wat de oordelen zijn op de onderliggende standaarden.

We beoordelen/waarderen de kwaliteit van de besturing, kwaliteitszorg en ambitie van PCBO Amersfoort als Voldoende. Het oordeel is het resultaat van de beslisregels die de inspectie hanteert. De beslisregel die leidt tot het oordeel Voldoende luidt:

Alle drie de standaarden uit het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie zijn ten minste Voldoende.

De standaard Uitvoering en kwaliteitscultuur waarderen we met een Goed. We beoordelen de standaarden Visie, ambities en doelen én Evaluatie, verantwoording en dialoog als Voldoende.

We komen tot dit eindoordeel omdat het bestuur zicht heeft op de kwaliteit van het onderwijs en weet wat er speelt op scholen. Wanneer het nodig is, ondersteunt en intervenueert het bestuur. Er is een gezamenlijk strategisch beleid opgesteld, dat wordt onderschreven en gedragen door de scholen. De kwaliteitszorg is beschreven en de acties die nodig zijn om cyclisch te werken aan de kwaliteit worden genomen. Daarmee waarborgt het bestuur met zijn sturing de kwaliteit op de scholen. Verder is er sprake van een deugdelijk financieel beheer. Tot slot zien we dat het bestuur stevige ambities heeft gericht op de verdere ontwikkeling van de scholen. We hebben wel een herstelopdracht gegeven op burgerschap.

In de gesprekken met de verschillende geledingen komt een consistent beeld naar voren over de ambities en werkwijze van het bestuur. Het door het bestuur geschetste kwaliteitsbeeld herkennen wij in de praktijk. In ons onderzoek hebben we het accent gelegd op het passend onderwijs: inclusief en kansrijk. We hebben mooie voorbeelden gezien en gehoord met betrekking tot de inclusief onderwijs. Bijvoorbeeld de werkgroep inclusief die al veel verder is dan de opdracht die ze kreeg.

Er is sprake van een sterke professionele cultuur. Scholen voelen zich verbonden en kennen elkaar. Het bestuur stimuleert het samen leren in ondermeer inhoudelijke netwerken, directeurenoverleg en de gesprekken over planning en verantwoording (hierna: P&V gesprekken). Het is duidelijk dat het bestuur en de scholen de ambitie hebben om gezamenlijk te werken aan kwalitatief hoogwaardig onderwijs.

2.1. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. Vervolgens geven we een toelichting op deze oordelen.

BESTURING, KWALITEITSZORG EN AMBITIE	O	V	G
BKA1 Visie, ambities en doelen		●	
BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur			2
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		●	

BKA1. Visie, ambities en doelen

Deze standaard beoordelen we als Voldoende. Het bestuur heeft een visie met daarbij horende ambities en doelen opgesteld. Dit beleid is herkenbaar in de gehele organisatie. De ambities en doelen geven voldoende houvast om te sturen op onderwijskwaliteit. Hieronder volgt een toelichting.

Heldere organisatie met duidelijke focus op het realiseren van onderwijskwaliteit en doelen

Het bestuur richt zich doelgericht op het realiseren van inclusief en kwalitatief goed onderwijs. Door middel van een gedragen en zichtbare visie op onderwijskwaliteit en een gestructureerde aanpak van kwaliteitszorg, werkt het bestuur aan zowel de basisvaardigheden als de brede ontwikkeling van leerlingen.

Om dit te bereiken hanteert het bestuur een open toelatingsbeleid en denkt het in kansen en mogelijkheden. Dit past bij de visie die het bestuur heeft opgesteld. Iedere leerling is in principe welkom. Het bestuur heeft zicht op de kwaliteit van het onderwijs en werkt aan het verbeteren van de onderwijskwaliteit. Hierbij ligt de nadruk op continue verbetering van het onderwijsaanbod en het onderwijsleerproces.

Het bestuur heeft een stelsel voor kwaliteitszorg ingericht met een duidelijk herkenbare cyclus. De uitvoering en monitoring vinden plaats op verschillende niveaus binnen de organisatie. Zo zijn er beleidsteams die doelgericht werken aan de doelen uit het koersplan. Deze worden verder uitgevoerd in werkgroepen en netwerken. Het kwaliteitsteam onderwijs (KTO) richt zich op de kwaliteit van de scholen door visitaties aan de scholen. Ook zijn zij, net als de bestuurders, betrokken bij de plannings- en verantwoordingsgesprekken (hierna: P&V gesprekken) en hebben daarin een monitorende en sturende rol. In deze gesprekken bespreken de directeuren en de kwaliteitscoördinatoren van drie verschillende scholen de toetsgegevens, analyses en opbrengsten. De scholen kennen ongeveer dezelfde populatie en kunnen daardoor samenwerken. Het bestuur bezoekt regelmatig de scholen en heeft op vaste momenten gesprekken met directeuren. Tot slot heeft het directieteam, dat bestaat uit de bestuurders en de directeuren, een vaste structuur van vergaderen, waarbij zij zicht houden op de uitvoering van de doelen. Uit de gesprekken horen we dat deze vergaderingen gericht zijn op het goed gesprek over het onderwijs en inhoudelijk van aard zijn.

Binnen het bestuur is de verantwoordelijkheidsverdeling helder. Het bestuur kiest bijvoorbeeld bewust en in een gezamenlijk besluit om de monitoring van de kwaliteit van het onderwijs te beleggen bij het KTO in plaats van bij één persoon.

Het bestuur informeert het intern toezicht over zowel de ontwikkeling van de opbrengsten als over de voortgang van de doelen uit het schoolplan. De resultaten en voortgang worden op elk niveau geborgd via tweejaarlijkse managementrapportages, waarmee transparante verantwoording plaatsvindt.

Eigenheid in verbondenheid

We zien dat scholen van elkaar mogen verschillen, maar dat alle scholen werken aan de strategische doelen van PCBO Amersfoort. Uit de gesprekken met directeuren en kwaliteitscoördinatoren blijkt dat zij het strategisch beleid kennen en onderschrijven. Ook de schoolplannen sluiten aan op de doelen in het koersplan. Directeuren benoemen dat zij van de bestuurder de ruimte krijgen om eigen accenten te leggen in doelen en werkwijze, passend bij de context van de school en de leerlingenpopulatie. Dit zien we bijvoorbeeld terug in de vertaling van inclusief onderwijs in de scholen. Zo zijn er scholen

die werken met een verlengde schooldag, maar ook scholen die een verrijkt aanbod hebben voor leerlingen die meer aan kunnen.

De kwaliteitseisen kunnen concreter

Het bestuur heeft speerpunten geformuleerd in haar koersplan die de beleidsteams in hun domeinplannen verder uitwerken. Hierin zien we over het algemeen toetsbare doelen. Toch is niet altijd helder welke kwaliteitseisen het bestuur hanteert. We stimuleren het bestuur na te denken welke eisen zij stelt aan haar beleid. Ook stimuleren we het bestuur om hierbij na te denken welke aanvullende ambities zij heeft. Zo voldoen een aantal scholen aan de gestelde ambities op gebied van resultaten, maar heeft het bestuur geen aanvullende ambities voor deze scholen geformuleerd.

Het burgerschapsonderwijs is niet op alle scholen op orde

Het bestuur draagt onvoldoende zorg voor het naleven van de wettelijke eisen op het gebied van burgerschap op de scholen. Zo realiseren de scholen geen concreet herkenbaar aanbod voor het burgerschapsonderwijs. Hiervoor geven we een herstelopdracht (artikel 8, derde lid, WPO). Het bestuur heeft een beleidsplan op het burgerschapsonderwijs geschreven en alle scholen geven hieraan op hun school een eigen invulling. Tijdens ons onderzoek zien we voorbeelden van burgerschapsonderwijs op een aantal scholen, maar er is geen sprake van een samenhangend en doelgericht aanbod. Verder is het monitoren van de ontwikkeling van burgerschapscompetenties in ontwikkeling.

Het bestuur heeft een beleidsrijke meerjarenbegroting

We hebben vastgesteld dat in de interne meerjarenbegroting de strategische doelen zijn benoemd. Er is sprake van concrete plannen op de scholen die verwerkt zitten in de begrotingen. Hiermee maakt het bestuur duidelijk voor welke strategische doelen het bestuur financiële middelen toewijst.

Er is sprake van een intern risicobeheersings- en controlesysteem

Om doelen te kunnen realiseren is het belangrijk dat het bestuur goed zicht heeft op de risico's waar het bestuur mogelijk mee geconfronteerd wordt. En dat het bestuur hierop stuurt en beheersmaatregelen treft. Via verschillende periodiek terugkerende overleggen (met nauwe betrokkenheid van staf en scholen) en via de tertiaalrapportages bespreekt en evalueert het bestuur de risico's en beheersmaatregelen en stelt waar mogelijk. Het risicobeheersingsproces is daarmee verankerd in de planning- en control cyclus. Het risicobeheersingsproces kan nog verder worden geformaliseerd door meer integraal van alle belangrijke/actuele risico's vastleggingen te maken. Dit geeft nog meer grip en houvast voor focus en beheersing van risico's en voor verantwoording naar belanghebbenden.

BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur

Deze standaard waarderen wij met een Goed. Het bestuur zorgt voor de randvoorwaarden en realiseert samen met de scholen de doelen voor kwaliteit. Door een systematische en gedegen uitvoering van de kwaliteitscyclus heeft het bestuur goed zicht op de onderwijskwaliteit en op de onderdelen die beter kunnen. Het bestuur stuurt indien nodig tussentijds bij en bevordert de kwaliteitscultuur. Hieronder volgt een toelichting.

De uitvoering van de kwaliteitscyclus verloopt goed

We constateren dat het bestuur goed zicht heeft op de kwaliteit van de scholen. Dat doet het bestuur door op systematische wijze en verschillende manieren informatie over de kwaliteit te vergaren. Voorbeelden hiervan zijn de geplande P&V gesprekken met de directeuren, interne visitaties en externe audits, de data over resultaten en kwaliteit van de scholen en data over tevredenheid en sociale veiligheid. Het bestuur brengt de kwaliteit van de scholen in beeld door ze in te delen in ondersteuningsniveaus. Het bestuur monitort en stuurt hiermee op de basisvaardigheden, weet waar scholen staan en stuurt zonodig bij. Een voorbeeld van bijsturing is een interne verplaatsing van een directeur op één van de scholen, waarbij met een gericht verbeterplan en interventies de kwaliteit omhoog is gegaan. Tot slot zijn de scholen op de hoogte van elkaars ontwikkelingen en kwaliteiten door het gezamenlijk bespreken van de rapportages en analyses. Dit maakt dat zij elkaar opzoeken om van en met elkaar te leren. De scholen benutten elkaars ontwikkelingen en ervaringen. Hierbij speelt ook het KTO een 'makelaarsrol' door scholen en directeuren aan elkaar te koppelen.

Op alle lagen samen leren in een professionele cultuur

Het bestuur zorgt in de stichting op alle lagen voor een lerende cultuur. Het bestuur heeft flink geïnvesteerd in een cultuurverandering, waarbij het eigenaarschap laag in de organisatie ligt. We zien het resultaat daarvan terug in een gedragen verantwoordelijkheid in alle geledingen. We hebben in onze verificatieactiviteiten persoonlijk leiderschap gezien in alle geledingen van de organisatie. Medewerkers vertellen ons dat zij vertrouwen krijgen van het bestuur en ruimte voelen om hier op een goede wijze invulling aan te geven.

Verder is er sprake van een op leren en verbeteren gerichte kwaliteitscultuur. Zo zien we verschillende netwerken en werkgroepen die goed functioneren en laten zien wat de meerwaarde is van samenwerking. In het gesprek met zowel de directeuren als de kwaliteitscoördinatoren geven zij aan dat zij inhoudelijke bijeenkomsten hebben waar zij vragen aan elkaar stellen, collega's elkaar hulp bieden en elkaar inspireren. Hierbij wordt ook het kritische gesprek niet geschuwd om het onderwijs te verbeteren.

Ook hebben we gezien hoe directeurs portefeuilles op bovenscholens niveau vervullen en deelnemen aan beleidsteams, netwerken en werkgroepen. De directeurs geven aan dat door de heldere kwaliteitscyclus de gevoerde gesprekken meer op inhoud zijn gericht. Tot slot horen we in de gesprekken met directeurs en kwaliteitscoördinatoren van verschillende scholen dat de scholen van elkaar weten waar zij mee bezig zijn. Scholen kennen elkaars kwaliteiten. Zij vertellen ons met gepaste trots wat zij ontwikkeld hebben, tonen hun werk en laten ons weten werkplezier te ervaren om samen te werken aan ambities. Ook op andere lagen weten medewerkers elkaar in een netwerk te vinden en profiteren daar van elkaars expertise.

Naast het leren van en met elkaar stelt het bestuur medewerkers ook in de gelegenheid om zich individueel te scholen. Het bestuur faciliteert professionalisering en maakt daarmee het onderhouden en uitbreiden van bekwaamheid mogelijk. Zo hebben alle directeurs actief deelgenomen aan de scholing gericht op beter management en aan de opleiding voor kwaliteitscoördinatoren. Ook op teamniveau is er aandacht voor de groei in pedagogisch didactisch handelen van leraren door trainingen en kijkwijzers met indicatoren voor gewenst gedrag.

Transparante inrichting en constructieve samenwerking

PCBO Amersfoort is op een transparante manier ingericht: bestuur en intern toezicht zijn gescheiden. In de gesprekken met de diverse geledingen in de organisatie zien we dat de raad van toezicht en gemeenschappelijke medezeggenschapsraad hun rol serieus nemen en dat het bestuur hen daarin faciliteert. De raad van toezicht informeert zich onafhankelijk van het bestuur, onder andere door schoolbezoeken af te leggen. Daarnaast voert de raad van toezicht halfjaarlijks een gesprek met de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad. Zij vertellen ook dat ze een nieuw waardegedreven toezichtskader hebben, waarin ze het stimulerende, goede gesprek voeren met het bestuur. De raad van toezicht heeft hierdoor samen met de bestuurder helder hoe de organisatiestructuur en cultuur is en hoe ze verder willen verbeteren. Ook de samenwerking tussen het bestuur, de raad van toezicht en gemeenschappelijke medezeggenschapsraad verloopt constructief. We hebben gezien dat de lijnen binnen PCBO Amersfoort kort zijn en er een integere en transparante kwaliteitscultuur heerst.

PCBO Amersfoort zet zich in voor passend onderwijs voor alle leerlingen

Het bestuur toont ondernemerschap om passend onderwijs te realiseren. Zij heeft ambities en sturing op de inrichting van passend onderwijs. In het koersplan hebben zij als richtinggevende uitspraak: 'Laat je zien en weet je gezien, jij mag tot je recht komen'. Binnen het bestuur zien we dit onder andere terug in het hoogbegaafdenonderwijs, de verlengde schooldag op verschillende scholen en de ruime aandacht voor inclusief onderwijs.

Kwaliteitscoördinatoren geven aan dat scholen elkaar opzoeken bij zorg, expertise delen en elkaars kwaliteiten hierin kennen. Het bestuur heeft zich als doel gesteld op de scholen het inclusief onderwijs sterk neer te zetten. Het bestuur heeft ook het LEA-overleg (Lokaal Educatieve Agenda) nieuw leven ingeblazen om gemeenschappelijk met andere besturen te werken aan de onderwijsachterstanden.

Ook bij het personeelsbeleid zoekt het bestuur naar een inclusieve samenstelling. Zij geeft aan bewust te sturen op een maatschappelijke afspiegeling van de samenleving bij haar medewerkers.

Effectieve sturing op financieel beheer

Het bestuur stuurt op effectief financieel beheer, zodat het de continuïteit van het onderwijs waarborgt is en de bekostiging rechtmatig verkrijgt. De planning- en control cyclus zorgt daarbij voor inzicht en sturing. Het bestuur werkt met periodieke voortgangsrapportages. Op deze manier worden de ontwikkelingen in de financiële positie bijgehouden en wordt gekeken of bijsturing noodzakelijk is.

BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog

We beoordelen de standaard Evaluatie, verantwoording en dialoog (BKA3) als Voldoende. Het bestuur evalueert in hoeverre het doelen realiseert en verantwoordt zich hierover. Het bestuur betreft belanghebbenden bij de evaluatie en het bepalen van nieuw beleid. Hieronder volgt een toelichting.

Systematisch evalueren is een onderdeel van de kwaliteitszorg

Het bestuur evalueert en beoordeelt regelmatig in hoeverre de doelen, ambities en beleid worden gerealiseerd. Dit doet het bestuur op verschillende niveaus en in verschillende gremia. Zo haalt het bestuur informatie op door schoolbezoeken, in gesprekken met de directeuren, in de beleidsteams en bij het KTO. Het bestuur gebruikt de evaluaties om te kunnen bijstellen en te verbeteren. Het nieuwe koersplan is tot stand gekomen op basis van een evaluatie van het vorig plan, gesprekken met verschillende geledingen en extern onderzoek.

Wel stimuleren we het bestuur om diepgaander te evalueren. We zien bijvoorbeeld in verschillende documenten dat het bestuur beschrijft welke stappen zijn genomen, maar er ontbreekt reflectie op wat er is gedaan. Bij de standaard BKA1 geven wij aan dat het bestuur bij zijn doelstellingen en ambities concreter kan formuleren wat de kwaliteitseisen zijn en welke aanvullende ambities het bestuur heeft. Dat kan het bestuur ook helpen om de aanwezige evaluaties een verdiepingsslag te geven. Zo is de werkgroep inclusie al veel verder dan haar opdracht. Het bestuur is hiervan op de hoogte, maar heeft nog geen nieuwe opdracht geformuleerd.

Het bestuur legt verantwoording af op alle lagen

Jaarlijks legt het bestuur verantwoording af over de voortgang van het beleid en de resultaten van de scholen. Dat doet het bestuur door middel van een jaarverslag. De directeuren van de scholen verantwoorden zich tijdens de P&V gesprekken aan elkaar, aan het KTO en aan de bestuurder over de voortgang van de school op de strategische doelen. De bestuurder legt op zijn beurt verantwoording af aan de raad van toezicht. Naast de kwartaalrapportages over de beleidsterreinen identiteit, onderwijs en personeel, staan ook onderwerpen als digitale geletterdheid en opkomende caustiek op de kalender van de raad van toezicht. Zij zijn kritisch reflectief op het handelen binnen de stichting en worden hierin gefaciliteerd en ondersteund door het bestuur.

Dialoog met personeel en ouders

Het bestuur voert de dialoog met alle stakeholders en betreft de omgeving actief. Zo zoekt het bestuur actief de samenwerking met andere besturen, gemeente, opleidingspartner en het samenwerkingsverband. Ook de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) ontwikkelt in samenspraak met het bestuur een jaaragenda en planning. Voor de vergaderingen is er een inhoudelijke agenda die gevuld wordt met onderwerpen uit het koersplan en besprekpunten die uit incidenten voortkomen. Hiermee pakt de GMR haar rol in medezeggenschap en vertegenwoordiging. Verder voert

Verantwoording in jaarverslag kan beter

Het bestuur heeft een jaarverslag 2024 opgesteld waarin het verantwoording geeft over de resultaten van het (financieel) beleid. De intern toezichthouder geeft verantwoording via het jaarverslag raad van toezicht (rvt). De informatiewaarde daarvan kan nog worden verbeterd door concreter aan te geven waar precies naar wordt gekeken voor het toezicht op de financiën (waaronder doelmatige besteding van middelen) en welk gesprek erover wordt gevoerd. Daarnaast kan de rvt duidelijker maken welke resultaten er zijn bereikt met het toezicht. Wat heeft de aanwezigheid van de rvt het afgelopen jaar toegevoegd? Het is belangrijk dat belanghebbenden kunnen zien hoe de rvt toezicht houdt en het bestuur ondersteunt bij belangrijke keuzes.

2.2. Afspraken en vervolgtoezicht

Het bestuur valt onder regulier toezicht. Dit betekent dat wij jaarlijks een prestatie- en risicoanalyse uitvoeren bij het bestuur die kan leiden tot een onderzoek. Ook kan het bestuur in aanmerking komen voor een compact bestuursbezoek. Voor de wettelijke tekortkoming krijgt het bestuur een herstelopdracht die in onderstaand schema staat vermeld.

Wat is de tekortkoming?	Wat is de herstelopdracht?	Welk vervolgtoezicht houdt de inspectie?
BKA 1. De standaard Visie, ambities en doelen is Voldoende, maar voor een deel van de standaard geven we een herstelopdracht. Het bestuur draagt onvoldoende zorg voor het naleven van de wettelijke eisen op het gebied van burgerschap op de scholen. De scholen realiseren geen concreet herkenbaar aanbod voor het burgerschapsonderwijs. (artikel 8, derde lid WPO).	Het bestuur moet sturen op een doorgaande lijn in het burgerschapsonderwijs, op alle scholen. Dit moet het bestuur binnen een jaar realiseren.	Wij vertrouwen er op dat het bestuur de tekortkoming opheft.

De reden dat wij het herstel overlaten aan het bestuur is dat we constateren dat het bestuur op dit moment in staat is de kwaliteit van het onderwijs voldoende te waarborgen.

3. Reactie van het bestuur

Hieronder is de beleidsreactie van het bestuur opgenomen waarin is beschreven op welke wijze de bevindingen en oordelen uit het onderzoek worden betrokken bij de verdere ontwikkeling van de onderwijskwaliteit.

Het bestuur herkent zich in het oordeel dat de Inspectie van het Onderwijs gevormd heeft over de sturing op de kwaliteit van het onderwijs en het financieel beheer.

Het bestuur is tevreden en trots dat de uitvoering van het kwaliteitsbeleid en de kwaliteitscultuur als 'goed' gewaardeerd wordt. Hiermee wordt recht gedaan aan de samenwerking en professionele cultuur in de gehele organisatie. De beoordeling 'voldoende' voor zowel de standaard m.b.t. visie, ambitie, doelen en de standaard inzake evaluatie en verantwoording, herkent het bestuur eveneens.

Als bestuur en in onze organisatie koesteren wij de lerende cultuur gericht op ontwikkeling van kwalitatief goed en betekenisvol onderwijs. Wij zijn gemotiveerd om de bereikte kwaliteitscultuur (BKA2) te borgen. Dit omdat wij het als motor zien voor zowel de onderwijskwaliteit in het belang van de leerlingen als voor het werkplezier en de trots van alle collega's.

Bij de standaard m.b.t. visie en doelen (BKA1) geeft de inspectie aan dat kwaliteitseisen in een aantal situaties nog concreter of uitdagender geformuleerd zouden kunnen worden. De inspectie geeft aan dat de doelen helder zijn, de eisen die bij doelen gesteld kunnen worden zouden nog concreter kunnen zijn. Voor burgerschap ervaren wij dit omdat de zoektocht naar een goed samenhangend curriculum hiervoor op verschillende scholen gaande is. Wij blijven hier gericht aan werken, zie ook de herstelopdracht. Daar waar scholen van PCBO Amersfoort de benoemde ambitie op basisvaardigheden taal, lezen en rekenen structureel behalen, stellen zij inmiddels hogere en (zeer) ambitieuze schoolnormen voor de onderwijsresultaten. Aanvullende kwaliteitseisen willen we als bestuur schoolspecifiek en in dialoog met de school formuleren. Dit om het onderwijsaanbod en de te behalen doelen goed af te stemmen op de populatie. Altijd zullen de aanvullende ambities en kwaliteitseisen passen binnen het kader van ons koersplan en de daarin geformuleerde thema's.

Mooi vinden we het dat ook de ondernemende en ambitieuze ontwikkeling richting inclusief onderwijs door de onderwijsinspectie is herkend. Ten aanzien van inclusief onderwijs hebben we de beweging van passend naar inclusief onderwijs ingezet. Er is duidelijk bepaald welk aanvullend aanbod PCBO Amersfoort ontwikkelt. Hiermee denken wij richtinggevend en ook kaderstellend te zijn. De exact te behalen doelen op het gebied van inclusief onderwijs willen we laten ontstaan o.b.v. dialoog in onze lerende organisatie. Deze zullen niet altijd vooraf zeer gespecificeerd benoemd zijn. Juist omdat we dan denken te in te boeten op de inmiddels gerealiseerde kwaliteitscultuur

die van goed niveau is. Dan zou immers de situatie ontstaan dat er 'gejaagd' gaat worden op de prestatie indicatoren met betrekking tot inclusief onderwijs. De koers is gezet, doelen zullen in de komende tijd scherper bepaald worden door het daadwerkelijk uitvoeren van plannen en pilots. PCBO Amersfoort zal hier structureel in blijven ontwikkelen en investeren.

We hebben bij de start van de onderzoeksperiode gemerkt dat de inrichting en werkwijzen in onze organisatie voor een relatieve buitenstaander niet direct of makkelijk inzichtelijk zijn. We zullen de informatie (in tekst en schema's) hierover verduidelijken en aanscherpen. Mogelijk dat dit ook van invloed is geweest m.b.t. opmerking over integratie van risico's. Juist het werken in de 3 domeinen (onderwijs, mensen, middelen) en in beleidsteams kan maken dat dit dan afzonderlijke entiteiten of delen lijken te zijn. Juist in de besprekingen van de tertiaalrapportages en tijdens de Planning & Verantwoordingsgesprekken (P&V's), alsmede tijdens de verschillen voortgangsoverleggen met schooldirecteuren en in de staf is deze integraliteit te herkennen. Ook begrotingsgesprekken gaan juist over zowel in de inzet van middelen als mensen. Zoals benoemd zullen wij dit verduidelijken.

Met betrekking tot burgerschapsonderwijs wordt in het rapport benoemd dat het bestuurlijk beleid gedefinieerd is, maar dat nog niet op alle scholen sprake is van een voldoende samenhangend beleid door alle leerjaren heen. Ook de monitoring van de opbrengsten van burgerschap moet verder ontwikkeld worden. Tijdens het onderzoek zijn wij als bestuur hier niet specifiek op bevraagd. Van de verificatie onderzoeken op de scholen is geen rapportage opgesteld en wij hebben niet vernomen dat hier specifiek onderzoek naar is gedaan. Bij eerder onderzoek op enkele van onze scholen is dit aspect wel benoemd en is soms een herstelopdracht aan een school verstrekt. Wij vragen ons dus af wat de grond is voor de herstelopdracht zoals deze in het rapport staat geformuleerd. Los van bovenstaande bemerking en vraag, zullen wij in de eerstkomende twee rondes van P&V gesprekken het burgerschapsonderwijs expliciet met elkaar evalueren en bespreken. Ook zullen we de goede voorbeelden binnen onze stichting breed voor het voetlicht brengen zodat hier collegiaal van geleerd kan worden. We gaan met onze professionals na wat hier verder of beter in ontwikkeld kan worden op de verschillende scholen waarvan enkele een dergelijke herstelopdracht hebben gekregen in de afgelopen periode. De monitoring van burgerschap onderwijs herkennen wij als een vraagstuk dat breed in het Nederlandse primair onderwijs speelt. Evenals andere schoolbesturen zijn ook wij op zoek naar een passende en haalbare werkwijze hiervoor. Deze zoektocht zullen wij eveneens voortzetten. Doel is om aan het eind van schooljaar 2026-2027 dit op alle scholen conform de standaarden gerealiseerd te hebben.

Met betrekking tot de standaard inzake evaluatie en verantwoording (BKA3) herkennen wij de beoordeling en feedback. Goed dat het samenhangend systeem van evaluatie verantwoording en dialoog door de inspectie herkend is. Juist ook aan deze dialoog met alle belanghebbenden hechten wij in sterke mate. Dit omdat de kernwaarde 'verbinding' voor ons wezenlijk is.

De inspectie geeft als mogelijkheid aan dat evaluaties nog tot een hoger niveau van reflectie kunnen leiden op aspecten die juist het behaalde resultaat kunnen verklaren. En daarmee ook weer tot het tijdig bijstellen van doelen, juist als deze behaald zijn. Dit zullen wij als belangrijk aandachtspunt meenemen binnen de cyclus van ons kwaliteitssysteem.

Aan de opmerkingen over verantwoording in jaarverslag kan beter (pag. 15) geven we al in ons jaarverslag 2025 (dat bijna gereed is) opvolging. Met onze raad van toezicht zullen we nogmaals nagaan of en hoe naast rechtmatigheid er ook aandacht aan de doelmatigheid van inzet van middelen en de verantwoording hierover wordt gegeven. Eveneens zullen we onze raad vragen om in hun jaarverslag de resultaten van het toezicht zo mogelijk explicieter te beschrijven.

Dit gehele onderzoek was voor ons als bestuur, onze directeuren en alle professionals een zinvolle toets van de koers van onze gezamenlijke ontwikkeling, de gerealiseerde kwaliteitszorg en van onze kwaliteitscultuur. De verschillende gesprekken hebben geleid tot reflectie op ons handelen en op het niveau van ontwikkeling dat we inmiddels bereikt hebben. Al tijdens het lopende onderzoek constateerden verschillende professionals dat er sprake is van duidelijke samenhang tussen alle delen van onze organisatie. Ook de aandachtspunten waarop PCBO zich verder kan ontwikkelen, met name gericht op evaluaties met voldoende reflectie en het steeds weer blijven stellen van (soms aanvullende) ambitieuze doelen, werd reeds door verschillende collega's herkend voordat de Onderwijsinspectie haar oordeel had uitgesproken. Juist hierin herkennen wij ook de gerichtheid op leren en ontwikkelen in onze organisatie. Dit stemt ons trots en tevreden. Hiermee is dit onderzoek een goede stap op de weg van continu ontwikkelen en verbeteren.

Marie-Elle Bakker en Erik van Lingen,
College van Bestuur.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

